MIELIPIDE

Avoimessa ja rehdissä ilmapiirissä tieto kulkee kitkattomasti ja palaute annetaan suorasti – niin myönteinen kuin kriittinenkin – ja joka suuntaan. **ANNA-LEENA HEIKKILÄ LUKIJALTA-PALSTALLA**

LUKIJALTA

Leikkaukset ja verojen korotukset kerrottava kansalle

Vuodet eivät ole veljeksiä. Vuoden 2009 maaliskuussa kokoomuksen puheenjohtaja silloinen valtiovarainministeri Jyrki Katainen piti vauhdikkaan puheen kokoomuksen järjestöväen koulutus- ja tapaamispäivän yhteydessä Hämeenlinnassa.

Katainen toisti monta kertaa puheensa aikana sanaa ”fantastinen”. Tällä sanalla hän kuvasi muun muassa elvytystoimenpiteiden kokonaisuutta.

Puheessaan Katainen puolusti myös veronkevennyksiä ja Matti Vanhasen hallituksen epäonnistunutta eläkeiän nostopäätöstä. Hän sanoi pitävänsä hyvänä, että hallitus nosti eläkeasian esille.

Vuoden 2011 eduskuntavaalien jälkeen saatiin pitkien neuvottelujen lopputuloksena syntymään pääministeri Jyrki Kataisen kuuden puolueen hallitus. Kataisen hallituksen nimeksi sopii hyvin ”sekasotkuhallitus” syystä, että hallituksella ei ole yhteistä ideologista pohjaa.

Lisäksi hallituksen ohjelma viritettiin epärealistisen ja ylitoiveikkaan talouskehityksen varaan. Sitä ei tullut, koska tuli ennakoitavissa ollut taloustaantuma, jonka merkit olivat näkyvissä jo hallituksen syntyhetkellä.

Vuoden 2013 alussa pääministeri Jyrki Kataisen tunnelma on kaikkea muuta kuin fantastinen. Valtio velkaantuu, budjetti on alijäämäinen, kilpailukyky heikkenee, vienti hiipuu, työpaikkoja siirtyy ulkomaille, työttömyys ei hellitä ja kauppatase on kääntynyt alijäämäiseksi.

Kataisen huolet voi ymmärtää. Kokoomus yrittää kertoa, mitä pitäisi tehdä. SDP sanoo, mitä ei saa tehdä.

SDP hävisi eduskuntavaalit ja myös viime syksyn kunnallisvaalit. Sen jälkeen puolueen kannatus on gallupeissa jatkanut laskuaan. Mitä nyt pitäisi tehdä?

SDP:n pitäisi jättää valtapoliittiset laskelmat sivummalle ja arvioida kriittisesti omia tavoitteitaan ja vaalilupauksiaan. Voi myös kysyä, mitä SDP:n nykyjohto oikeasti on saanut aikaan viime vuosina.

Ennen vuoden 2008 kunnallisvaaleja SDP lupasi puoluekokouksensa julkilausumassa lapsiperheille maksutonta päivähoitoa. Vuoden 2011 eduskuntavaalikampanjassa puolue lupasi, että arvonlisävero ei nouse. Kumpikaan näistä vaalilupauksista ei ole toteutunut.

Kataisen hallituksessa SDP:llä oli tavoitteena rahoitusmarkkinaveron säätäminen ja hoitajamitoituksen saaminen vanhuspalvelulakiin. Nämäkään tavoitteet eivät toteutuneet.

Hallituspuolueena SDP kantaa suuren poliittisen vastuun Turun telakan laivatilauksen menetyksestä. Laivatilauksessa hallituksen olisi kannattanut pyytää konsulttiapua Paavo Lipposelta, joka on vuosina 2008–2009 toiminut Nord Stream -yhtiön kaasuputkikonsulttina. Lipposen Paavon omanarvontunnolle olisi ollut käyttöä.

Vielä ennen presidentinvaalia Paavo Lipponen uhosi suurella suulla, että hän puhuu vaikka Kiinan keisarille.

En sano Lipposesta sen enempää, mutta voin mielessäni nähdä, minkälainen meteli olisi noussut eduskunnassa ja lehtien palstoilla, jos vastaavanlainen laivatilaus olisi menetetty keskustalaisen pääministerin aikana.

Hallitus joutuu tekemään kipeitä päätöksiä vuoden 2013 aikana. Vuoden vaihtuessa myös annetaan uudenvuodenlupauksia. Omassa uudenvuodenlupauksessaan Kataisen hallitus varmaankin lupaa tervehdyttää Suomen talouden.

Kansalaisia kiinnostaa, miten se tehdään. Mitä veroja korotetaan, mistä leikataan ja nouseeko eläkeikä?

Harri Mäki-Petäjä
Kannus

Valiosta

Kun Valion tapauksessa ei ole kyse henki- eikä huumerikoksesta, niin millä valtuuksilla Kuluttajavirasto murtautuu yrityksen sisäiseen tietoon? **Utelias**

Valion johdolle kiitos suomalaisen maidon puolustamisesta. **Ei nimimerkkiä**

Kaikki tuki Valiolle, paras yhtiö jonka tiedän. Tuotekehitykselle kukkasia. **Viljelijän puoliso**

Tehtävänsä laiminlyönyt Valion hallitus on vuoden Turhake. **Ei nimimerkkiä**

Tarhauksesta

Edellinen ministeri Anttila puhui asiallisesti turkistaloudesta tv-lähetyksessä 17.1. Esiin myös nykyinen ministeri Koskinen, salkku antoi vastuun. **Emäntä**

Traktorikuskit

Täysi taksa ja kuitin kanssa etelän mökkiläisiltä ja varsinkin virkamiehiltä lumitöistä. **Siperia opettaa**

Klapikone

Sinä, joka et saanut klapikonetta Virosta. Miksi maksoit ensin? **Äly hoi**

Tuomiot

Miksi Suomessa toistuvastikin huvikseen murhaavan henki on aina arvokkaampi, kuin syyttä suotta murhatun? **Puntari**

Ratkaisu

Eläkeongelma ratkeaa samasta tittelistä sama palkka periaatteella. Eläke 2 000 euroa kuukaudessa työtaustasta riippumatta. **Tasa-arvo**

Puukauppaa

Olen tarjonnut järeää kuusitukkia puunostajille. Kiinnostus loppuu kun ilmoitan haluavani tehdä hankintana. UPM käski hakata polttopuiksi. **Hakkaaja**

MARKKU VUORIKARI

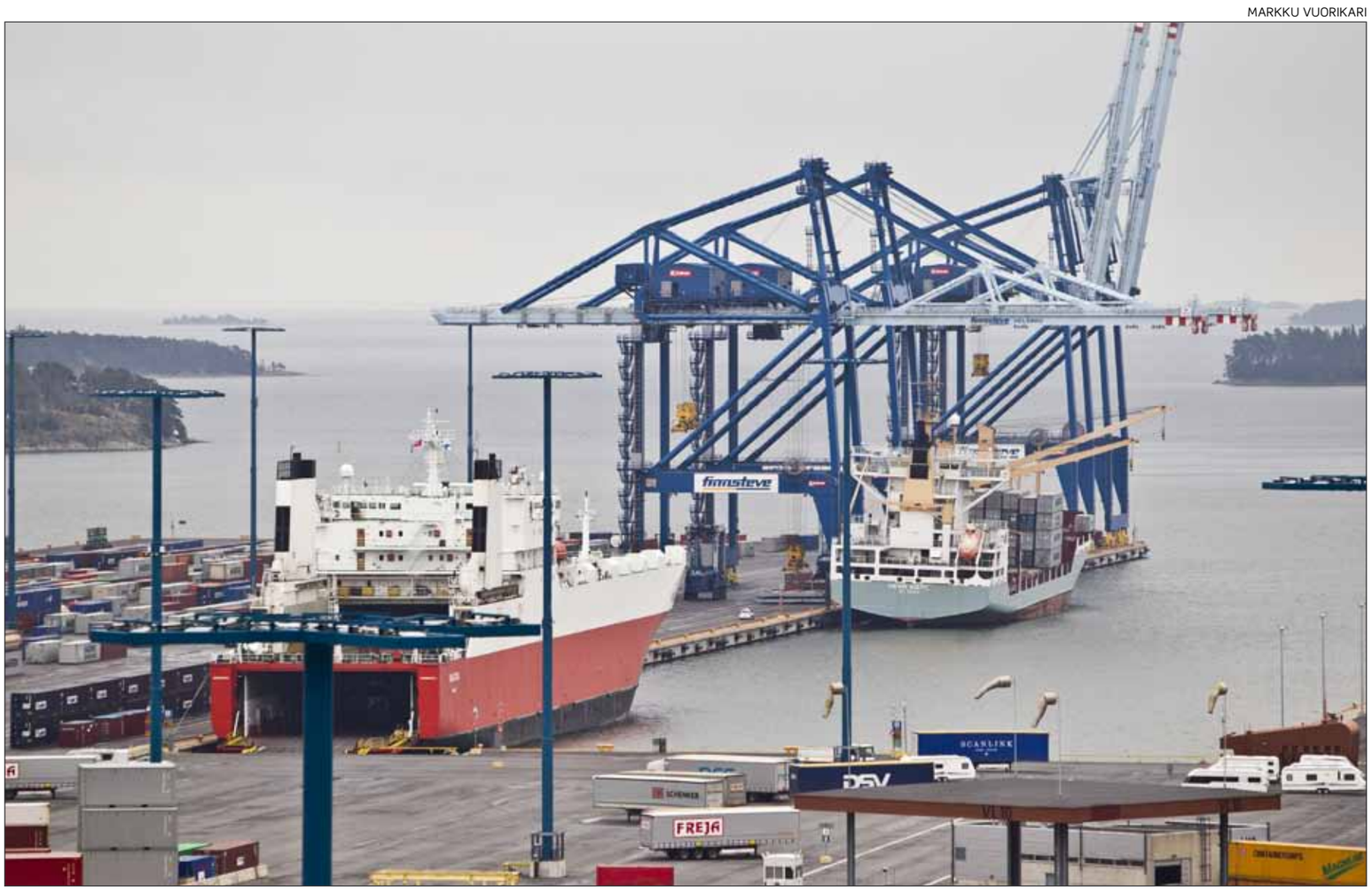

Harri Mäki-Petäjä lukee madonlukuja hallitukselle: valtio velkaantuu, budjetti on alijäämäinen, kilpailukyky heikkenee, vienti hiipuu, työpaikkoja siirtyy ulkomaille, työttömyys ei hellitä ja kauppatase on kääntynyt alijäämäiseksi. Kuva Vuosaaren satamasta Helsingistä.

VIERASKOLUMNI

Vihreästä taloudesta uutta hyvinvointia maaseudulle

Elämme haasteellisia aikoja. Ihmiskunnan ekologinen jalanjälki ylittää roimasti maapallon kantokyvyn. Ilmastonmuutosta kiihdyttävät kasvihuonekaasupäästöt lisääntyvät, luonnonvarat hupenevat ja puhtaat vesivarat ovat ehtymässä monilla seuduilla.

Puhtaan ja riittävän ruuantuotannon tarve korostuu, kun etsimme tietä kohti kestävää tulevaisuutta.

Voimme muuttaa haasteet mahdollisuuksiksi, jotka tuovat Suomeen työtä ja vahvistavat omavaraisuuttamme. Luonnonvarojen kestävä ja fiksu käyttö ja suojelu muodostavat vihreän talouden perustan. Se on myös paras mahdollinen pohja suomalaisen maaseudun kehittämiselle.

Maailman pohjoisimpana maatalousmaana emme voi kilpailla satojen määrässä tai alhaisimmilla tuotantokustannuksilla.

Mutta kotimaiselle laadukkaalle ruualle ja kestävällä tavalla kasvatetulle puulle tulee aina olemaan kysyntää. Voimme tuottaa suomalaisille terveellistä luomu- ja lähiruokaa ja löytää erikoistuotteillemme ja -osaamisellemme merkittäviä markkinoita maailmalta.

Kotimainen ruuantuotanto työllistää suomalaisia viljelijöitä, pitää yllä maatalousluonnon monimuotoisuutta ja suomalaista perinnemaisemaa.

Ruuan kuljetusmatkojen aiheuttamat ympäristöhaitat ovat sitä pienemmät, mitä lähempänä toisiaan tuotanto ja kulutus sijaitsevat. Lyhyt ruokaketju puolestaan on sekä tuottajan että kuluttajan etu.

Fiksu ravinteiden kierrätys auttaa niin maatalouden kannattavuutta kuin vesiensuojeluakin.

Energiantuotanto etenkin kotimaisista biomassoista tai maatalouden sivuvirroista tuo puolestaan tuloja maanomistajille ja työpaikkoja maaseudulle.

Uusiutuvaan energiaan kannattaa panostaa, koska päästöjä vähennettäessä sen kannattavuus nousee koko ajan. Fossiilisille polttoaineille rakentunut talousjärjestelmä tulee liian kalliiksi.

Riippuvuus öljystä ja kivihiilestä on lopetettava ja on vahvistettava omavaraisuutta. Kotimainen, hajautettu, uusiutuviin perustuva tuotanto tarjoaa ulospääsyn tästä. Energiavallankumous odottaa maalla ja metsissä.

Puu on tärkeä raaka-aine korvattaessa uusiutumattomia luonnonvaroja esimerkiksi rakentamisessa sekä energian tuotannossa. Koko ajan kehitetään myös uusia tuotteita ja materiaaleja, jotka perustuvat puusta saatavaan selluloosaan.

Perinteisistä perinteisin materiaali, puu, on mitä suurimmassa määrin huomisen huipputeknologiaa.

Ympäristöhallinnon ja maa- ja metsätaloustuottajien intressit nähdään usein vastakkaisina, mutta itse näen ne toinen toistaan tukevina. Olen vakuuttunut siitä, että viljelijät haluavat vahvasti turvata puhtaan luonnon, vesistöt ja ympäristön hyvän tilan.

Ne, jotka saavat elantonsa luonnosta, tietävät poikkeuksellisen hyvin, mitä luonnon kantokyky tarkoittaa: enempää ei voi ottaa kuin mitä luonto antaa. Ja tehtävämme on jättää tämä kaikki paremmassa kunnossa tuleville sukupolville.

Sama tavoite on myös ympäristöhallinnolla. Tässä työssä voimme oppia toisiltamme.

Vihreä talous kukoistaa vain, jos sen avulla voidaan edistää ihmisten aineellista ja henkistä hyvinvointia ja samalla ratkaista vallitsevia ympäristöhaasteita. Kehitetään siis yhdessä vihreää taloutta tuomaan uutta hyvinvointia maaseudulle.

VILLE NIINISTÖ on ympäristöministeri ja vihreiden puheenjohtaja.

ville.niinisto@eduskunta.fi

Jäätiköt eivät sula nopeasti

Otsikoissa näkyy jatkuvasti raamatullisia ennustuksia merien vedenpinnan noususta 10 senttimetristä täyteen metriin tämän vuosisadan loppuun mennessä. Pitäisi siinä todella vettä löytyä. Eivät muuten pohjoisen palonpuoliskon jäät sitä vesimäärää tuottaisi.

Ennusteet arvuuttelevat todella rajuja vaihtoehtoja. Jonkin verran saa osviittaa nousu- ja laskuvedestä sekä voimakkaiden tuulten nostamasta vedenpinnasta. Vuorovesi-ilmiö johtuu kuun vetovoimasta.

Viikon kestävä etelätuuli saattaa nostaa vedenpintaa jopa 90 senttiä yli normaalin Perämeren pohjukassa.

Mikä on kiihdyttänyt juuri pohjoisen pallonpuoliskon jäiden sulamista? Syyksi on arveltu toisaalta auringon säteilyn vaikutusta ja toisaalta myrskyjen vaikutusta.

Myrskyn rikkoessa jäät niiden pinta-ala kasvaa ja sulaminen nopeutuu. Aurinko tuntuu kumman kuumasti paistavan hiilidioksidin läpi alas jäätiköihin.

Hiilidioksidin kyky sitoa auringon lämpöä taitaa jäädä pois tuosta ajattelusta. Vai onko ilmakehän hiilidioksidipitoisuus laskenut?

Viimeisen mannerjäätikön sulamiseen meni noin 5 000 vuotta. Lämpötila oli silloin pitkät ajat neljä astetta nykyistä lämpimämpi.

Nykyisellä ilman lämmöllä ei jäätiköitä sulateta pois muutamassa vuosikymmenessä. Eikä niistä tuleva vesi petä Lontoon Toweria, kuten kauhuskenaarioissa on esitetty.

Kummallista on se, että Pohjois-Atlantin vedet lämpenevät muita nopeammin. Pitäisikö etsiä lämpiämisen syitä muualta kuin auringosta ja ilmasta?

Ehkä lämpenemistä on kiihdyttänyt aktivoitunut mannerlaattojen liike. Atlantin pohjan halkaisee Keski-Atlantin selänne. Siinä on jatkuva merenalainen tulivuoritoiminta. Luulisi jopa tuhatasteisen laavan jonkin verran vaikuttavan veden lämpiämiseen.

Eelis Pulkkinen
Ylitornio

Johtaminen on taitolaji

Onnellinen on se työntekijä, joka saa toimia työyhteisössä, jossa kaikkia kuunnellaan, arvostetaan ja kohdellaan oikeudenmukaisesti. Työssä, jossa on mahdollisuus vaikuttaa työhönsä ja kehittää sitä, saa työntekijän motivoitumaan ja innostumaan aivan eri lailla kuin ilman näitä mahdollisuuksia.

Avainasema työilmapiiriin on johtajilla. Lähijohtajallakin tulee olla siunaus työhönsä ylemmältä johtajalta. Johtaja on keskeisessä asemassa tavoitteiden ja toiminnan puitteiden ja mallien vahvistajana, ylläpitäjänä ja kannustajana.

Avoimessa ja rehdissä ilmapiirissä tieto kulkee kitkattomasti ja palaute annetaan suorasti – niin myönteinen kuin kriittinenkin – ja joka suuntaan. Alaisten tulisi saada kokea olevansa samanarvoisia työntekijöitä johtajalle, silti heidät yksilöinä huomioiden.

Kaikkiin näihin on johtajalla vaikutusvalta, mutta työpaikalla on myös huomioitava, että johtajat voivat olla kovan paineen alla ylemmältä taholta tulevan ohjeistuksen vuoksi.

Kaikki johtajan toiminta pohjautuu arvoihin. Yhteistä hyvää tavoitteleva toiminta, kuten kohtuus, avoimuus, oikeudenmukaisuus, rehellisyys sekä välittämistä viestittävät arvot, luovat hyvän ilmapiirin mahdollisuuden. Myös luonnon puhtauden vaaliminen on tärkeää tulevia sukupolvia ajatellen.

Arvoilla on todella suuri vaikutus niin työhön kuin työyhteisöönkin.

Työntekijöissä voi olla monenlaisia, jotka ottavat mieluusti johtajan aseman. Niinpä johtajan merkittävä apu on, että hän arvostaa itseään sellaisena kuin on ja luottaa toimintaansa. Tähänhän meidän kaikkien on hyvä pyrkiä.

Kun ympäristön käsitys itsestä on yhtäläinen oman käsityksen kanssa, sujuu kaikki paremmin.

Nöyrtyminen itsen ja oman elämän rajallisuuden edessä ja hyväksyminen ne osaksi itseä, samoin kuin omien hyvien puolien tiedostaminen ja hyväksyminen, avaa mahdollisuuden itsearvostukseen ja näin myös muiden arvostukseen sekä itsensä kehittämiseen.

Näin alaisista ei tule väärällä tavalla jatketta omalle itselle ja johtajan asema säilyy oikeana. Tällöin etevätkin työntekijät tulevat hyväksytyksi samoin kuin tukea tarvitsevat. Myös pelisääntöjä noudattamattomalle löytyvät rajat.

Kyky asettua toisen ihmisen asemaan eli tunneäly on välttämätön toimivaan yhteistyöhön. Niinpä itsensä kanssa sinut olevalla ja näin terveen nöyryyden omaavalla johtajalla ei asema korostu niin, että hän unohtaisi kuulemisen ja yhteisen hyvän eteen toimimisen.

Työyhteisön ilmapiirillä on erittäin suuri merkitys myös taloudellisesti työstä poissaoloihin vaikuttaen. Tämä koskee kaikenlaisia työpaikkoja. Koska julkiset palvelut pysyvät asiakkaille kohtuuhintaisina, siksi niiden toimintaa kannattaa tehostaa asiakkaita paremmin palveleviksi ja työviihtyvyyttä lisääviksi.

Anna-Leena Heikkilä
Tervola

Kemihaara on uskon asia

Tarinoilla on kautta aikojen ohjattu politiikkaa. Tästä on väitöskirjoja ja teorioitakin. Tarinoita on tehty tieten tahtoen haluttujen vaikutusten ja tavoitteiden saavuttamiseksi. 1930-luvulla luotiin väkevä tarina ihmisrodusta ja sillä ohjattiin aikansa mittapuun mukaan koko Euroopan sivistyneintä kansakuntaa.

Aina ei tarinaa tehdä etukäteen, vaan tapahtumat lähtevät kasvamaan omaa rataansa. Lopulta siitä kehkeytyy ”suuri tarina ”, ja aivan lopuksi ”uskon asia”, jolla ohjataan jopa akateemisen koulutuksen saaneita ihmisiä, poliittisia päättäjiä ja tavallista kansaa. Tästä on hyvä esimerkki Kemihaara, kaksi suota Pelkosenniemen yläpuolella.

Kemihaara-tapauksessa tarinaa ei tehty etukäteen. Tarina kehittyi vähitellen. Ensin Kemihaara oli väline ympäristöhallinnon luomisen vauhdittamiseksi, sitten väline vihreän puolueen profiloitumiseksi ja lopuksi väline uskollisuuden ja nöyryyden osoittamiseksi EU-komissiolle.

Kemihaara, eli Vuotos-alue eli Kokonaapa ja Jänkäläisen aapa, on aivan tavallinen Keski-Lapin suoalue. Sen linnusto ei poikkea millään erityisellä tavalla Kolarin, Kittilän, Sallan tai Sodankylän vastaavanlaisten ja -kokoisten vetisten suoalueiden linnustosta. Vastaavanlaista lettoisuutta löytyy kymmeniltä suoalueilta Lapissa.

Kemihaara-tarinalla ja ihmisrodun tarinalla on yhtymäkohtia. Tarina on ja sen pitää olla monisyinen, vaikea, tieteellinen, pelottava ja niin teoreettinen, että tavallinen ihminen ei arkijärjellä voi sitä käsitellä. Näin tulee tai tehdään politiikka-asiasta uskonasia.

Kemihaara on suuri uskonasia, valitettavasti.

Kirkko-instituutio on ehkä menettänyt otettaan ihmisiin, mutta ihmisten kaipuu ja taipumus uskomiseen ei ole miksikään muuttunut. Sitä osoittaa viikko sitten valmistunut entisen ympäristöministeri Jouni Backmanin johtaman työryhmän mietintökin. Kemihaaran monikäyttöjärvi ei kelvannut työryhmälle.

Jaakko Ylitalo
Rovaniemi

HUIDUNPERÄ

Tilastot kertovat Pohjoismaiden eroista

Euroopan karttaa katsellessamme olemme panneet merkille, että maanosassamme on kaksi lännestä itään kulkevaa merta. Toinen niistä on Välimeri, toinen Itämeri Suomenlahtineen.

Siinä, missä Välimeren valtiot Portugalista Italiaan ja Kreikkaan elävät melkoisessa taloudellisessa ahdingossa, vaikka olosuhteensa sinänsä ovat varsin suotuisat, me Pohjoismaat profiloidumme pohjoisesta sijainnista huolimatta hoidettuina demokratioina. Eli maanosan menestyvinä valtioina.

Melkeinpä itsetyytyväisyyteen olisi aihetta!

Silti meillä Pohjoismailla on toki eroja. Niin siitä huolimatta, että laaja pohjoismainen yhteistyö kuuluu asiaan.

On oma viehätyksensä tutkia säännöllisesti ilmestyvää Pohjoismaiden tilastollista vuosikirjaa. Laaja ja tehokas tietoteos jakaa 700 sivullaan – puhuvilla tilastoillaan, kartoillaan, piirroksillaan – pohjoismaista tietoutta.

Kyse on yhdestä maailman alueellisen yhteistyön monipuolisista selvityksistä.

Vuosikirjojen sarja on Pohjoismaiden ministerineuvoston aikaansaannosta. Sarja esittelee monipuolisesti pohjoismaisia ja alueellisia intressejä ja arvostuksia eurooppalaisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä.

Maakohtaisesti annetaan tietoa maantiedettä, ilmastoa, hallintoa, väestöä, koulutusta, työmarkkinoita, kulttuuria, taloutta, ulkomaankauppaa, maa- ja metsätaloutta, tieteitä ja tutkimusta myöten.

Erityisen kiintoisaa on vertailla maiden väestökysymyksiä, kuten syntyvyyslukuja ja ikääntyvän väestön osuuden lisääntymistä, mikä on etenkin Suomelle ominaista.

Jälkimmäisen alkusyynä ovat tällöin etenkin suuret sotien jälkeiset ikäluokkamme, jotka ovat sittemmin lisänneet vanhimman väestömme osuutta.

Omasta maastamme puhuaksemme, vuonna 2015 yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä on ennusteiden mukaan 21 prosenttia, kun se nyt on noin 18 prosenttia.

Vuonna 2040 taas muodostavat yli 80-vuotiaat ennusteiden mukaan kaikissa Pohjoismaissa jo 8 prosenttia väestöstä, kun luku nyt on 4–5 prosenttia.

Oman erityisen lukunsa saavat Pohjoismaissa nykyisin pakolaiset. Julkisuudessa on väitetty, että suhtaudumme heihin ennakkoluuloisesti.

Toisaalta on todettava, että useimmat kotimaansa uuteen vaihtaneet tekevät sen ainoana mahdollisena vaihtoehtona. Maahanmuuttajat ovat nähneet suuren vaivan opetellessaan varsinkin uuden kotimaan kielen.

Tilastojen mukaan Suomi on vuosina 2008–2011 nostanut vastaanotettujen pakolaisten määrän luvusta 6 617 vain lukuun 9 175.

Norja on samana aikana lisännyt lukuaan lähes viidellätuhannella 36 000:een. Tanska on kasvattanut luvun 23 000:een sittemmin kymmenellätuhannella. Ruotsi on nostanut määrän 77 000:sta yli 86 000:n.

Harvoin näkee julkisuudessa tietoja väestöjen keski-iästä. Pohjoismainen tilastomme ilmoittaa nyt väestön keskimääräiseksi eliniäksi Pohjolassa 40,5 vuotta.

Ruotsin väestön keskimääräinen ikä on 41 ja Suomessa vastaavasti 41,1 vuotta!

Näinä aikoina ihmettelemme, miten maahanmuutto Pohjoismaihin tulevaisuudessa jatkuu. Päättyykö se joskus?

Tilastollisen vuosikirjan mukaan turvapaikanhakijoita on Pohjolassa 101 valtiosta. On valtioita, joista turvapaikkaa hakee vain yksi tai muutama henkilö. Mutta on maita, joista hakijoita on jopa toista tuhatta. Näitä ovat etenkin Irak ja Somalia.

Tietoteoksemme välittävät tietoa siitäkin, mistä maakunnistamme ja missä määrin pakolaiset ovat saaneet meillä asuinpaikan.

Kiintoisa on lopuksi Tilastollisen vuosikirjan tieto, jonka mukaan vuosina 1973–2010 turvapaikan Suomessa sai 37 587 pakolaista!

HEIKINTYTÄR